

De methodologische verbeteringen in de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) 2017

De Enquête naar de Arbeidskrachten werd voor het eerst georganiseerd in België in 1983 en is over die 34 jaar sterk geëvolueerd. Een eerste grote hervorming vond plaats in 1999, toen er werd omgeschakeld van een bevraging tijdens één kwartaal naar een bevraging het hele jaar door. Tegelijk werden ook veel meer mensen bevroegd, wat meer gedetailleerdere resultaten mogelijk maakte.

Tussen 1999 en 2016 bleef de methodologie van de enquête vrij stabiel, afgezien van de overgang van een dataverzameling op papier naar een dataverzameling met behulp van draagbare pc's en tablet. Deze bevraging gebeurde steeds door een persoonlijk gesprek met een enquêteur van Statbel. Dankzij het stabiel houden van de methodologie van de enquête beschikken we over vergelijkbare gegevens over een zeer lange periode.

2017 vormt een nieuwe mijlpaal voor de enquête. Daar waar we in de periode 1999-2016 kozen voor een zo stabiel mogelijke methodologie, werden in 2017 juist heel wat aanpassingen tegelijk doorgevoerd. Door een dergelijke grondige hervorming en modernisering van de enquête willen we niet alleen beter kunnen inspelen op de noden van de gebruikers, we willen tegelijk ook beter rekening houden met de respondenten die meewerken aan de enquête.

Hieronder sommen we de voornaamste elementen van de hervorming op.

1. Panelbevraging

De Enquête naar de Arbeidskrachten wordt het hele jaar door georganiseerd en verzamelt gegevens over elk van de 52 weken van het jaar. Op die manier bekomen we een zo representatief mogelijk beeld van de beroepsbevolking over een volledig jaar, maar ook per trimester en zelfs per maand. Tot 2016 werden respondenten uit de enquête slechts éénmalig bevroegd over hun arbeidsmarktstatuut, hun onderwijsniveau etc... Dit betekende dat er dus elk trimester een volledig nieuwe steekproef getrokken werd. Ook al was die steekproef vrij groot, toch moest er, bij het vergelijken van een evolutie van één trimester naar een ander, nog rekening gehouden worden met een onzekerheidsmarge te wijten aan toevallige steekproeffluctuaties. Dit probleem stelde zich vooral bij kwartaalcijfers en minder bij jaarcijfers, waar de steekproef 4 keer zo groot was.

Door het groeiende belang van de monitoring van kortetermijnevoluties op de arbeidsmarkt werd het steeds belangrijker om kwartaalevoluties preciezer te kunnen meten. Daarom werd in 2017 een panelbevraging geïntroduceerd. Dit houdt in dat dezelfde personen nu meerdere keren bevroegd worden. Op die manier blijven de steekproeven stabiel en zijn de resultaten minder onderhevig aan toevallige steekproeffluctuaties. Daardoor kunnen we kortetermijnevoluties met een grotere precisie weergeven.

2. Introductie van mixed mode dataverzameling

In totaal worden respondenten vanaf 2017 vier keer bevroegd. Om de respondentenlast zo beperkt mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van verschillende dataverzamelingsmethoden en heeft de respondent ook zelf de keuze over hoe hij of zij het liefste de informatie doorgeeft.

De eerste bevraging is vergelijkbaar met de manier waarop het voor 2017 gebeurde, namelijk de respondent wordt door een enquêteur uitgenodigd voor een persoonlijk interview waarbij de vragenlijst gezamenlijk doorlopen wordt en de antwoorden geregistreerd worden op een tablet. Deze bevraging is de meest gedetailleerde en wordt daarom begeleid door een enquêteur, die tegelijk ook de verdere medewerking aan de enquête bespreekt.

De vervolgbefragingen zijn veel korter en beperken zich grotendeels tot de aspecten van de arbeidsmarktpositie die gewijzigd zijn in vergelijking met de vorige bevraging. Respondenten hebben hier ook de keuze tussen het doorgeven van hun antwoorden via het internet (websurvey) of via een telefonisch gesprek met de enquêteur waar ze eerder al contact mee hadden.

3. Diverse methodologische verbeteringen

Tot slot werd van deze grote hervorming gebruikt gemaakt om een aantal andere methodologische aspecten van de enquête aan te passen. Het gaat hier om diverse kwaliteitsverhogende maatregelen waarvoor beslist werd om ze uit te stellen omdat voorkeur gegeven werd aan de stabiliteit van de resultaten. Het belangrijkste is hier de hervorming van de *manier van wegen van de resultaten*.